

Uloga i značaj porodice u ekološkom vaspitanju i obrazovanju

Kada govorimo o porodici odnosno roditeljima, moramo imati u vidu njihovo važno mjesto u individualnom razvoju djece. Djeca su u međuzavisnim odnosima sa roditeljima ali i ostalim članovima porodice od kojih stiču prva iskustva, usvajaju osnovne pojmove, bogate i usavršavaju vještine, razvijaju navike, upoznaju sebe i okolinu, razvijaju određeni pogled na svijet pripremajući se tako za aktivno uključivanje u neposrednu i širu društvenu zajednicu (Tufekčić, 2015).

Polazeći od navedenog s pravom možemo konstatovati i važnost porodice kao činioca ekološkog vaspitanja i obrazovanja. Kundačina (1998) navodi da je njen uticaj trajnog karaktera te činjenicu da se porodici u procesu razvijanja ekološke svijesti učenika ne posvećuje odgovarajuća pedagoška pažnja.

Marija Marković (2017) govori o pozitivnoj i negativnoj ulozi porodice te smatra da pravac izgradnje ekoloških vrijednosti bitno zavisi od nivoa izgrađenosti ovih vrijednosti unutar same porodice. Zanimljivo je navesti i razmišljanje u pogledu polnih razlika gdje se navodi da muškarci imaju veći stepen ekoloških znanja, ali ispoljavaju manji stepen brige, dok žene u većoj mjeri ispoljavaju zainteresovanost za ekološke probleme odnosno iskazuju veći stepen brige za druge kao i altruizam (Stein, 2004, prema Barjaktarović, 2016). Andevski (2006) smatra da se pojedinci koji veći dio svog vremena provedu sa roditeljima u prirodi, kasnije više angažuju u problemima životne sredine, nazivajući to procesom *odskočne daske*. Proizilazi da samo aktivnim boravkom djece u prirodi možemo ostvariti određenu emocionalnu vezu sa njom, a u cilju razvoja voljne komponente, koju je i najteže ostvariti.

Veoma je značajno i razmišljanje o suprotnosti sela i grada odnosno da utisci o prirodi mogu proizaći iz mjesta stanovanja porodice odnosno da udaljenost prirode od grada može uticati na pozitivniji i kavalitetniji odnos prema njoj, jer se doživljava rjeđe, dok svakodnevni dodir sa prirodom, kako navodi Andevski (2006) ne mora nužno voditi i kvalitetnijem odnosu.

Marković (2017) smatra da roditelji informacijama, znanjima, uvjerenjima, razvijanjem mišljenja te stvaranjem vještina i navika, formiraju racionalnu sferu ekološke svijesti dakle da od ekološke informisanosti roditelja zavisi i ekološka informisanost djece. Ova konstatacija je jako značajna jer je priroda uticaja porodice od velikog značaja za dalji rad u okviru škole.

S obzirom da su odnosi roditelja i škole pretežno svedeni na službene odnose potrebno ih je podići na viši nivo te školu otvoriti prema roditeljima u vidu posjete časovima, zajedničkih izleta, radnih akcija roditelja, učenika i nastavnika, priredbi sa ekološkom tematikom i slično (Stanišić, Đević i Đerić, 2010).

Smatram da bi saradnja porodice i škole, a u cilju razvoja ekološke svijesti , trebala postati svakodnevna praksa, bez prisile i moranja, već izraz volje i želje za dobrobit svih nas. Ovakvim odnosom sa roditeljima direktno utičemo na učenike, jer kako navodi Grandić (1997, prema Branković i Ilić, 2004) djeca mnogo lakše i trajnije prihvataju ponašanja koja neposredno doživljavaju kroz odnos svojih roditelja nego da im se ona verbalno nameću.

Vaspitanje i obrazovanje je dvosmjerni proces, tako da je i uticaj djece na roditelje od izuzetne važnosti, s obzirom da današnja djeca posjeduju viši stepen ekološkog znaja (Stanišić i sar., 2010). Ovdje dolazimo do jako interesantnog zaključka da uticaj porodice u svremenim uslovima slabi, da predstavlja bitan ali ne i osnovni faktor prenošenja ekoloških znanja, jer primat preuzimaju drugi elementi društvene sredine, pogotovo škola i mediji (Andevski i Kundačina, 2004).

Može se zaključiti da je lični primjer najjače vaspitno sredstvo što porodicu pozicionira među važne faktore ekološkog vaspitanja i obrazovanja ali i da se razvijanju ekološke svijesti mora pristupiti krajnje oprezno sagledavajući porodicu kao jedan širi kontekst.

Tags

Stručno usavršavanje nastavničkog kolektiva

Collections

Autorski tekstovi